

supliment **Oberliht**

<http://www.oberliht.org.md>

septembrie 2009

proiectul

CHIOSC

S tare d e U rgentă

VIDEO CHIOSC

program de proiecții de artă video și film experimental

<http://www.oberliht.org.md/chiosc.html>

proiectul CHIOSC este finanțat de Fundația Culturală Europeană <http://www.eurocult.org>

Începînd cu octombrie 2009, CHIOSC-ul, un obiect arhitectural de proporții mici instalat pe str. București 68, în Chișinău, își va începe activitatea în baza unui program de proiecții, expoziții, lansări și prezentări publice.

Programul va debuta cu o selecție de artă video și film experimental realizată de doi curatori, Vadim LUNGUL (Moldova) și Nataša BODROŽIĆ (Croatia), ce vor propune publicului să se familiarizeze cu creația artiștilor din Rusia, Croația și Ucraina.

Realizarea unui program de manifestări de artă în spațiul public este legată de necesitatea democratizării domeniului public și creșterii accesului către acesta, redefinirii granițelor sale astfel încât în el să se poată regăsi oricine, indiferent de statutul său social și/sau situația sa materială.

Arta în afara unui control instituțional va constitui principiul de comunicare și prezentare a lucrărilor artistice din CHIOSC. Astfel o influență și o *mediere* minimă exersată de către instituții în favoarea unei pozitii civice nealterate a artiștilor și lucrătorilor culturali este ceea ce va ghida curatorii și participanții la proiectul CHIOSC.

Vladimir US

VIDEO CHIOSC

a program of video art & experimental film projections

<http://www.oberliht.org.md/chiosc.html>

the CHIOSC project is supported by the European Cultural Foundation <http://www.eurocult.org>

In October, 2009, the CHIOSC (kiosk) – a small architectural unit, installed on Bucuresti str., no. 68 in Chisinau will begin its activity with a series of projections, exhibitions, launchings and public presentations.

The program will start with a video art and experimental film selection by two curators, Vadim LUNGUL (Moldova) and Nataša BODROŽIĆ (Croatia), who will propose to the public to become familiar with the works of artists from Russia, Croatia and Ukraine.

The deployment of an art actions program in public space is responding to the necessity of public domain's democratization and of extending the access to it, of redefining its limits so that everybody could make use of it, regardless of his/her social status and/or material situation.

Art beyond institutional control will serve as a principle of communication and presentation of the artworks in CHIOSC. Thus, to the unaltered civic position of artists and cultural workers will be given priority over the influence and *mediation* exercised by institutions, which fact will guide the curators and participants in the CHIOSC project.

Vladimir US

translation: Alex COSMESCU

Flat Space / Spațiu Deschis pentru galeria mObilă (mobilier urban), Ștefan RUSU, Chișinău, 2009

MONSTRAȚIA

în contextul artei contemporane ruse

curator Vadim LUNGUL

Această proiecție video prezintă, în ansamblu, activitatea unor grupuri tinere de artă contemporană din rusia, necunoscute încă publicului din Moldova, însă care merită atenția, în contextul problemei de intersecție – *arta contemporană-activism-aktionism-fapta-gest*.

MONSTRAȚIA, în esență, e o manifestare de întâi mai, însă în acest caz manifestarea devine unealta sau forma, care induce artă contemporană în „mase” antrenând astfel în sfera de activitate a artiștilor contemporani persoane din afara cercurilor artistice. Specificul *MONSTRAȚIEI* constă în caracterul ei de masă și popularitatea printre tineri.

Prezentarea video constă din două părți: prima este dedicată *MONSTRAȚIEI* ca și fenomen, și *monstrantilor*, participanților activi și organizatorilor – lui Arteom LOSKUTOV și grupului „BDI” (Bunica după înormintare), precum și activității grupului. A doua parte prezintă acțiunile de protest din partea societății artistice ce au fost inițiate imediat după renunțul arest al lui Arteom LOSKUTOV de către Centrul de Combatere a Extremismului.

Această prezentare video analizează și aspectele sociale-politice ale acțiunilor artistice. Fenomenul *MONSTRAȚIEI* este privat cu un fenomen ce nu mai poate fi percepțut ca o acțiune artistică obișnuită, și iese din cadrul artei contemporane. El intră în polemică cu rolul tradițional al „marelui artist” ca și „creator contemporan singuristic și neîntelus”. El aduce în prim plan alte roluri noi – rolul membrului activ și al organizatorului de acțiuni; de artist care asimilează noi metode și instrumente de comunicare caracteristice activiștilor, și transformă discursul artistic.

Gestul de protest împotriva presiunii exerseate de către autoritățile politiste asupra artiștilor constituie principiul de selecție și elaborare a materialului. În caz contrar, grupurile de artă contemporană și arta stradală pot deveni marginalizate și mai mult. Prin „artă contemporană stradală” eu subînțeleg arta neafiliată instituțiilor, o componentă indispensabilă a cărei constă în extinderea spațiului public și a comunicării publice între diversele pătuiri ale societății contemporane și ale instituțiilor ei. În opinia mea acest fapt contribuie mult la autenticitatea democratizării acestor instituții sociale și la dezvoltarea societății civile, inclusiv și celei din Moldova. Eu fac referință la șa forme de artă cum este: arta-*acțiune*, arta-*ocupare-de-spătiu*, arta-*pictare*, arta-*(de)monstrație*, arta-*revoluție*. Astă și ceea ce anulează contextul „artei”.

Această prezentare demonstrează, că arta contemporană, nimerind într-un context politic, începe să se auto-politizeze, fără ca tema sau conținutul ei să fie apropiate de politic, deseori conținutul acesteia fiind lipsit de orice sens. Din alt punct de vedere, această prezentare pună în discuție arta *politică*, și își propune să polimeze cu acel tip de artă, care, într-un fel sau altul, interacționează cu contextul politic sau cu tematica politică, nu este artă *politică* atare, artă *revoluționară*, însă, reieșind din forma și esența sa, este destul de tradițională, conservativă și reacționară.

MONSTRAȚIA, Novosibirsk 2009

Artă sau Extremism?

(expuneri la temă)

Constantin SKOTNIKOV, artist

„În Novosibirsk nici nu miroase a artă contemporană. Ea există, numai că nu are niște. Viața se modernizează. Însă ea nu e modernă – dar un fel de modernism banal, de tipul instruirii banale. Curățică, nouă, proaspătă, de import, din toate punctele de vedere acum totul ce se arată, aceea și este „artă contemporană”...

Pe 1 mai 2004, pe cinci „turbulători ai ordinii publice”, militienii i-au apucat violent cu miinile, i-au băgat, iarăși violent, în autobuzele militiene, apoi i-au lăsat în sectorul de militie amendindu-i cu 500 de ruble. Pentru ce? Pentru nimic! Pur și simplu din frică – căcă ideea *MONSTRAȚIEI* a fost susținută de curatorul artei contemporane – artistul Constantin SKOTNIKOV (fost membru al grupului „Nasurile Albastre”). După *MONSTRAȚIA* din 1 mai 2009 unul dintre organizatorii – Arteom Loskutov – a fost arestat de colaboratorii centrului „E” (Centrul pentru Combaterea Extremismului), cu o doză mare de marijuană asupra sa. Centrele „E” sunt foștele DCCO (Direcția pentru Combaterea Crimei Organizate) reformate. Însă, comunitatea artistică avea presupunerile destul de întemeiate, că marijuana i-a fost stocată chiar de colaboratorii centrului „E”, care a fost reținut anume pentru organizarea *MONSTRAȚIEI*, în care nu au reușit să intrevadă extremism. Grupul CAT își imaginează totul altfel: scena să fie orașul, actorul să fie orașul și spectatorul să fie orașul, pentru ca viitorul luminos să vină odată, deoarece demult ne-au promis, numai că i-au schimbat denumirea. În acest viitor luminos, ce sosise deja, în loc de comunism, a venit, în sfîrșit, capitalismul. Putem să luăm totul de la început.”¹

Cum se adunau la monstrație

V. L.: O singură întrebare, Arteom, spuneți-mi, cum ați informat oamenii despre *MONSTRAȚIE*, în ce mod i-ați adunați? Cum au aflat despre desfășurarea acelor acțiuni? Sau totul se întâmpla spontan?

Arteom LOSKUTOV:

Prima dată (2004) – s-a făcut distribuție prin e-mail cunoștiților, pe forumuri, prin presă, a două oară făceam afișe, fluturaș, stickere în metrou, apoi ne-am dat seama, că e destul doar odată să anunț locul și ora de întunire undeva și această informație se împrăștie prin găsiți de la sine, denumirea, într-un fel, lucează pentru sine însăși. Să explic ce și cum deja nu este necesar. (din interviul personal acordat curatorului)

Unele dintre lozincile monstrantilor

„Î-i-îti!” | „Tania nu plinge!” | „Cine e și aici?” | „Unde mă aflu?” | „Aici ar trebui să fie o lozincă” | „Ei și ce?” | „Eu solicit un Adevcat!” | „Sistemule, ce ești aşa nervos?” | „Zae” | „Bal” | „Nu ne spuneti cum să trăim, că altfel vă vom spune noi!” | „Crocodeam, crocodesc și voi crocodi” | „Nu te mai arici, și timpul să-ți faci de cap” | „Acesta nu-s eu!” | „N-o să mai facem!” | „Aaaaapci!” | „Mă îngrozesc la acest gind!” | „Valiza, Gara – Moscova!” | „Khtulku și cîrmaciul nostru!” | „Castorii mi-au ros casa” | „Mama mea e gotă” | „Slăvă roboților!!!” | „Pace, muncă, tîțel!” | „Cam aşa ceva” | „Realitatea e de domeniul zeilor” | „Cine-i idiot aici?”

1 Fragment din articolul „Artă contemporană perturbează linștea publică” (flash mob-ul artistic din Novosibirsk).

МОНСТРАЦИЯ

в контексте современного российского искусства

куратор Вадим ЛУНГУЛ

Данный видео-показ знакомит весьма обзорно, в контексте проблемы стыка современное искусство-активизм-акционизм-действие-жест, с деятельностью некоторых молодых российских групп современного искусства, малоизвестных молдавской публике, но к которым стоит приглядеться.

МОНСТРАЦИЯ по сути это первомайская демонстрация, но в данном случае демонстрация - это инструмент или форма, которая позволила внести современное искусство в "массы", тем самым вовлекая людей из внехудожественных кругов в область активности современных художников. Особенность МОНСТРАЦИИ является ее массовость и популярность среди молодежи.

Данный видео-показ свидетельствует о том, что современное искусство, попадая в политический контекст, начинает само-политизироваться, при этом тема и содержание могут быть далеки от какой-то политики и даже быть бессодержательными по смыслу.

С другой стороны видео-показ ставит вопрос о политическом искусстве. И в частности дискутирует с тем искусством, которое, так или иначе взаимодействует с политическим контекстом или политической тематикой, не является как таковым политическим искусством, революционным искусством, а исходя из своей формы и по своей сути (оно) вполне традиционное, консервативное и реакционное.

Контекст

Новосибирские МОНСТРАЦИИ собирали с 2004 по сей день сотни людей. Непосредственно в 2008 году МОНСТРАЦИЯ собрала порядка 800 участников, которыешли в отдельной колонне демонстрантов. Впервые МОНСТРАЦИЯ была организована членами группы CAT («Contemporary Art Terrorism») 1 мая 2004. После смены части состава, группа CAT переформировалась в БПЛ. Идея монстраций поддержал куратор современного искусства художник Константин СКОТНИКОВ (бывший член группы «Синие Носы»).

После МОНСТРАЦИИ 1 мая 2009 года один из организаторов, Артем ЛОСКУТОВ, был задержан сотрудниками центра «Э» (центр по борьбе с экстремизмом) с запрещенной дозой марихуаны. Центры «Э» это реорганизованные УБОПы, то есть бывшие отделы по борьбе с организованной преступностью. Однако, у художественного сообщества возникли вполне обоснованные подозрения, что марихуану художнику подбросили сами сотрудники центра «Э», а взяли его как раз из-за организаций МОНСТРАЦИЙ, в которых усмотрят экстремизма не удалось.

После ареста ЛОСКУТОВА, художественное и анархистское сообщество объявили о солидарности с задержанным и провели ряд акций протesta, среди которых была даже голодовка-на-планэр с требованием освободить из-под стражи Артема ЛОСКУТОВА.

Как собирались на монстрацию

В. Л.: Один вопрос, Артем, скажите, а как вы осуществляли оповещение людей о МОНСТРАЦИИ, каким образом ви их собирали? как они узнавали о проведении этих акций? или все было спонтанно?

Артем ЛОСКУТОВ:

Первый раз (2004) - рассылка по e-mail знакомых, форумы, рассылка по пресе, на второй раз делали афиши, флаеры, интернет, стикеры в метро, потом поняли, что достаточно упоминания места и времени сбора где-нибудь и эта информация уже сама расходится по тусовкам, как бы има работает само на себя, рассказывать что и зачем уже не надо.

(из личного интервью куратору)

Некоторые лозунги monstrantov

«Ы-ы-ы-ы!» | «Таня, не плачь!» | «Кто здесь главный?» | «Где я?» | «Здесь должен быть какой-то лозунг!» | «Ну и че?» | «Я требую своего Адеквата!» | «Система, ты что такая нервная?» | «Зае» | «Бал» | «НЕ УЧИТЕ НАС ЖИТЬ, А ТО МЫ НАУЧИМ ВАС!» | «Крокодил, крокодил и буду крокодил!» | «Хватит ёкаться, пора дикообразиться!» | «Это не Я» | «Мы больше не будем!» | «Аапчхи!!!» | «Подумать страшно!» | «Чемодан - Вокзал - Москва» | «Хтулку наш рулевой!» | «Бобры сгрызли мой дом» | «Моя мама готова» | «Слава роботам!!!» | «Мир! труд! сиськи!» | «Как-нибудь так!» | «Реальность - удел богов!» | «Кто здесь идиот?»

Искусство или Экstremism?

(высказывания по теме)

Константин СКОТНИКОВ, художник

«В Н-ске современным искусством и не пахнет. Оно существует, но - без запаха. Жизнь осовременивается. Но это - не современность - это что-то вроде современности, по типу образованчицы. Чистенько, новенько, свеженько, импортненько из всех щелей теперь всë, чи ни покажут, то и есть «современное искусство»...»

1 мая 2004 пяtrii «нарушителii общественного порядка» мiliioneri gubo sхватили руки, посадили, опять же грубо, в мiliionice autobuze și șiодержали в отделении miliionice, oштрафовав на 500 rublei. За что? Да, не за что! Просто из опасения, чи мол де идея вийду бе разрешения 1-го маи на демонстрацию и писать-рисовать на тряпках-транспарантах шуточки (именно: шуточки) сомнительного содержания, може овладеть масами, масы вийду из-под контролю и тогда наверняка вдруг запляшут облака...

Похоже, чи рано еще художнику близко подходить к зрителю в зоопарке... Зритель наяджно укомплектован в своей клетке несвободы, неравенства и небратства. Осторожно, игры с животными опасни для нашего здоровья! Группа CAT представляє себе всë иначе: чието сценой был город, актером был город и зрителем был город, чтобы светлое будущее уже наступило, поскольку давно обещали, только переименовали. В наступившем светлом будущем вместо коммунизма,наконец-то, наступил капитализм. Можно начинать всë сначала!»¹

Артем ЛОСКУТОВ, художник

«Жива в Новосибирске и борясь с желанием отсюда быстро свалит, мы пришли к тому, чи с этим городом нужно чи то делать. Потому что нельзя так жить и понимать, чи тут вот помойка и отвратительно. Нужно приложить усилия, может быть, к изменению общественного пространства. Первая МОНСТРАЦИЯ была организована через полгода после того как мы создали группу CAT. МОНСТРАЦИЯ использует форму традиционной демонстрации. И как бы предполагает какие-то политические высказывания. Которых в Новосибирске нет. Новосибирск далеко, может быть, его и интересует то, чи происходит в Москве, но на то, чи происходит в Новосибирске – по большому счету плевать, как впрочем и на то, чи то происходило во Владивостоке прошлой зимой. Эта акция использовала политический инструмент. А то чи кей отнеслись власти как к политической акции, начали выхвачивать людей, забирать, делать штрафы, кончились моим делом. Состава преступления на экстремизм нет, но упратя хотеся, подбросили траву. Я понимаю чо только так. То есть все эти действия они политизируют тех людей, которые приходят на монстрацию. Они может быть в жизни и не думали о том, чи что-то не так.»

«Когда мне подбросили траву, первое впечатление – мне было обидно. Я готов бы отвечать за МОНСТРАЦИЮ, за все, чи делал, но, когда я полтора часа просидел в машине с оперативниками, раздумывая, чи они будут делать – повезут меня на «беседу» или бить... Они полтора часа говорили о МОНСТРАЦИИ и о том, чи как было хорошо, если каких-нибудь спорстменов пригнат, чтобы раз и навсегда с МОНСТРАЦИЕЙ покончат. Потому чи она очень сильно их напрягает. Я даже не успел задать вопрос «Почему?» У меня даже не было момента вставить слово. Говорили о монстрации, а когда начали обиск, вдруг обнаруживают траву.» (из видеointerviu)

«МОНСТРАЦИЯ, кстати, в этом году была еще в Кандалакше (апрель), Петрозаводске (июль) и Риге (1 августа), т. е. вот спустя 5 лет наконец-то разошлась по другим городам...» (из личного интервью куратору)

Павел АРСЕНЬЕВ, активист («Уличный Университет», С-Пб)

«Мы выступаем против либерального понимания искусства как безобидной сферы формальных экспериментов...» «Мы решили напомните петербуржцам и гостям нашего города, чи они находятся в историческом месте скопления писателей-экстремистов: Пушкин, Некрасов, Горький, Есенин, Маяковский – все они могли бы быть обвинены в том, чи

1 Из статьи «Современное искусство как нарушение общественного порядка» (новосибирский художественный флаш-моб).

ca să termine o dată și pentru totdeauna cu *MONSTRAȚIA*. Fiindcă îi încordează foarte tare. Vorbeau despre *MONSTRAȚIE*, iar cînd m-au percheziționat au găsit deodată iarba." (vezi interviul video)

„Apropo, în acest an *MONSTRAȚIA* a avut loc și în Kandalakș (aprilie), Petrozavodsk (iulie) și Riga (1 august) – iată, peste 5 ani s-a răspîndit, în sfîrșit, și în alte orașe...” (din interviul personal acordat curatorului)

Pavel ARSENIEV, activist (*Universitatea de Stradă, Sankt-Petersburg*)

„Noi pledăm împotriva concepției liberale a artei unde ea este privită ca o sferă inofensivă a experiențelor formale...”

„Noi am decis să amintim locuitorilor Petersburgului și oaspeților orașului nostru, că ei se află într-un loc istoric unde erau concentrați scriitorii extremiști: Pușkin, Nekrasov, Gorkii, Esenin, Maiakovskii – fiecare din ei putea fi acuzat pentru trecerea hotarului ghetoului.”²

„Primul vandal și gun am fost eu

Cer să mă arestați în calitate de vită”

(inscripție pe monumentul lui Maiakovski, St. Petersburg)

„Fost-am și eu extremist al cuvîntului

De ce pînă-acum încă nu-s arestat?”

(inscripție pe monumentul lui A. Pușkin, St. Petersburg)

„Iar cînd în centrul „E” de muncă nu va mai fi

Rog, și pe mine să mă luăți în zori de zi...”

(inscripție pe monumentul lui S. Esenin, St. Petersburg)

Trei indicii ale extremistului după DSPA³

1. Dacă la alegeri ați stat pe ginduri pentru cine să votați și acest lucru v-a luat mai mult de 15 secunde, posibil sănțeți un extremist. Pînă nu e tîrziu, adresați-vă psihologului sau în centrul „E” – cu siguranță veți primi ajutor!

2. Nu petreceți fiecare seară cu bare și Dom – 2 (reality show în Rusia), fotbal, eroi ai săbiilor și ai magiei (bifați ce e necesar). Preferați să citiți și să discutați subiecte politice cu alte persoane, vă preocupa viața dumneavoastră și a celor din jur? Treziți-vă! Încă puțin și veți începe să ajutați colegul concediat sau vecinii ce au o nenorocire. Chiar doriți să deveniți faimos în calitate de „luptător pentru fericirea altcuiva”? Țineți minte – pentru economia de piață astfel de luptători sunt periculoși din start.

3. Aveți o poziție activă în viață? Ați prins la glas? Credetă că sănțeți mai deștept decât superorul? Sau decât omul legii aflat la datorie poate? Cum de îndrăzniti să puneti sub semnul întrebării calitățile profesionale și cele omenești ale oamenilor, care au ajuns mai departe în planul carierei și statutului social? Cu siguranță – sănțeți un extremist!

traducere: Vadim VASILIU

2 Fragment din foia volantă pentru acțiunea „Arta – e extremism”

3 Fragment din foia volantă pentru acțiunea „Eu sunt extremist” (adaptat de către curator)

выходили за пределы гетто.”²

«Авангардом вандалов и гунном была я

Требую ареста в качестве бывла!»

(надпись на пам. В. Маяковскому, С-Пб)

«Экстремистом в словесности был ведь и я

Почему до сих пор не забрали меня?»

(надпись на пам. А. Пушкину, С-Пб)

«А когда вдруг не станет работ центру «Э»,

Я прошу, уведите меня на заре...»

(надпись на пам. С. Есенину, С-Пб)

Три признака экстремиста от ДСПА³

1. Если перед выборами вы задумываетесь больше чем 15 секунд за кого проголосовать, возможно, вы экстремист. Пока не поздно, обратитесь к психологу или в центр «Э» - вам обязательно помогут!

2. Вы не проводите каждый вечер дома за бутылкой пива и Домом -2 / футболом / героями меча и магии (нужное подчеркнуть). Вы предпочитаете читать и общаться на политические темы с другими людьми, вас интересует своя жизнь и жизнь окружающих Вас людей? Опомнитесь! Еще немного и вы станете помогать уволненному товарищу или соседям, попавшим в беду. Неужели Вы хотите прослыть «борцом за чужое счастье»? Помните, что при рыночной экономике такие борцы потенциально опасны.

3. У вас активная жизненная позиция? Что, прорезался голос? Вы думаете, что стали умнее начальника? А может быть, представителя власти на улице? или чиновника из комитета по торговле недвижимостью? Да как Вы смеете ставить под сомнения человеческие и профессиональные качества людей, достигших гораздо больше Вас в плане карьеры и общественного положения? Безусловно, Вы - экстремист!

2 Из листовки к акции «Искусство — это экстремизм»

3 Из листовки к акции «Я — экстремист» (в легкой переработке куратора)

Kurator

Вадим ЛУНГУЛ, русский поэт-ситуационист, участник политического движения "Народное Сопротивление" и участник платформы критического знания "Что Делать", не будучи куратором современного искусства по образованию, взялся за организацию видеопоказа современного российского искусства из-за определенных обстоятельств, сложившихся в современном российском обществе (имеется ввиду так называемый закон об экстремизме). Данный видео-показ является не пассивным актом воспроизведения материала, а активным жестом и вкладом куратора в акции поддержки художника Артема ЛОСКУТОВА.

Curator

Vadim LUNGUL, poet-situationalist rus, participant la mișcarea politică „Narodnoe Soprotivlenie” (Rezistență Populară), membru al platformei de cunoaștere critică „C’to Delat”. Nefind curator al artei contemporane și fără studii în acest sens, și-a propus să organizeze prezentarea artei video contemporane rusești plecînd de la anumite constrîngeri ce apăruseră în societatea rusă de astăzi (se are în vedere așa numita lege cu privire la extremism). Această prezentare video nu este un act pasiv de reproducere a materialului, însă un gest și o contribuție activă a curatorului în acțiunea de susținere a artistului Arteom LOSKUTOV.

MONSTRAȚIA, Novosibirsk 2009

cultura tinerilor, artă
și politici culturale

[Oberlist]

youth culture, arts
and cultural policies

Portal informațional pentru artă și cultură din Moldova

Pentru abonare expediați un email la adresa ober@emdash.org cu subiectul 'abonare [Oberlist]' mai multe detalii aflați la: <http://idash.org/mailman/listinfo/oberlist>

Information gateway for arts and culture from Moldova

If you wish to subscribe send an email to ober@emdash.org with the subject 'subscribe [Oberlist]' for more details go to: <http://idash.org/mailman/listinfo/oberlist>